

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: 29013-FE

Deres ref.:

Stavanger/Oslo, 15. mars 2010

Høring - utkast til endringer i forskrift om forvalterregistrering i verdipapirfonds andelseierregister

1. Innledning

Det vises til departementets høringsbrev datert 18. desember 2009 vedrørende forslag til endringer i forskrift om forvalterregistrering i verdipapirfonds andelseierregister.

ODIN Forvaltning AS og SKAGEN AS er tilfredse med at det foreliggende forslag i hovedsak etterkommer våre anmodninger slik disse er fremsatt i tidligere korrespondanse med Finanstilsynet og Finansdepartementet. Vi kan imidlertid dessverre konstatere at Finanstilsynet i sitt høringsnotat pkt 2.4 ikke tiltrer våre anmodninger om å tilpasse ordlyden i forskriften slik at denne ikke omfatter de tilfeller der depotbank opptrer på vegne av en enkelt kunde som identifiseres som den reelle andelseieren ved innføring i andelseierregisteret.

Vi vil på bakgrunn av dette redegjøre for bakgrunnen og betydningen av at det innføres unntak fra forvalterregistrering for denne typen kundeforhold.

2. Forvalter som opptrer for én enkelt kunde¹

Definisjonen av forvalter i forvalterforskriften rammer etter sin ordlyd enhver som "i stedet for andelseier er registrert i andelseierregisteret og som opptrer på vegne av andelseieren overfor forvaltningsselskapet" og differensierer dermed ikke mellom et foretak som lar seg oppføre som eier på vegne av en enkelt identifisert kunde eller et foretak som lar seg oppføre på vegne av en større, uidentifisert kundemasse. Denne forståelsen er i strid med ordlyden i verdipapirregisterloven § 6-2 første ledd som nettopp forutsetter at en konto må omfatte flere kunder for at det skal være tale om en forvalterkonto: "enkeltkonti som tilhører de enkelte investorer, eller på forvalterkonti for to eller flere investorer".

Finanstilsynet påpeker denne motstriden og foreslår å endre loven for å bringe den i samsvar med forskriften. Vi vil derimot hevde at det er forståelsen av forvalterforskriften som bør justeres for å bringe denne i samsvar med verdipapirregisterloven. Vi er ikke enige med Finanstilsynet i at en slik forståelse vil medføre risiko for at formålet med forvalterforskriften undergraves.

¹ For ordens skyld påpekes at situasjoner der kunden registerets direkte i andelseierregisteret, men har en administrasjonsavtale med et foretak som foretar tegning og innløsningsordre på vegne av kunden faller utenfor området for forvalterforskriften. Tilsvarende gjelder de fond-i-fond strukturer som iht. nasjonal rett selv kan stå oppført i andelseierregisteret: det er fond – i – fondet som er den reelle eier av andelene i det norske verdipapirfondet og det er dermed ikke tale om forvalterregistrering. Fond-i-fondets kunder eier et annet verdipapir, nemlig andeler i fond-i-fondet.

Dersom det kun er en kundes midler som holdes på angjeldende konto og den som opptrer på vegne av kunden ved tegning identifiserer hvem som er den reelle andelseier, vil hensynet til notoritet rundt de reelle eierforhold samt faren for skatteunndragelse og hvitvasking ikke gjøre seg gjeldende i disse tilfellene.

Registreringen kan videre sammenlignes med forhold der en juridisk person registreres som andelseier i verdipapirfondet, men der den juridiske personen er pliktig til å oppgi reelle rettighetshavere i henhold til den nye hvitvaskingsloven.

Videre er vi av den oppfatning at Finanstilsynet argumentasjon knyttet til at et slikt unntak fraplikten til forvalterregistrering medfører uoversiktighet og fare for at forvaltere organiserer seg bort fra forpliktelser som forvalter etter forvalterregistreringsforskriften, ikke stemmer. For forvaltere som er distributør vil det være helt upraktisk å etablere en VPS konto per kunde. Hensynet til effektivt oppgjør tilsier også at forvaltningsselskapene ikke ville akseptere en slik løsning i sin avtale med distributøren. Skulle en distributør mot formodning velge å gjøre dette kan vi ikke se at det vil innebære noen undergraving av formålet med forvalterforskriften: det vil da være full notoritet om identiteten til eieren av andelene.

For flere utenlandske andelseiere innholder nasjonal lovgivning begrensninger knyttet til adgangen for den reelle andelseier til selv å opptre som eier direkte i norske fondsforvalteres andelseierregister. Dette gjelder for eksempel alle verdipapirfond etablert under UCITS direktivet. I følge direktivets artikkel 7 må disse kundene benytte et depotforetak for oppbevaring av de finansielle instrumenter som inngår i fondet, herunder verdipapirfondsandeler. Norsk rett innholder tilsvarende bestemmelse i verdipapirfondloven § 5-1 der det fremgår at "alle finansielle instrumenter, likvider og andre aktiva som inngår i et verdipapirfond, skal oppbevares eller føres på konti i et verdipapirregister av én depotmottaker". Det betyr at depotforetaket vil stå som eier av en VPS konto som i forvaltningsselskapenes kundesystemer er merket med den underliggende kundes navn, og at det utelukkende er denne kundes andeler som holdes på VPS kontoen. Forvaltningsselskapet vil dermed ha informasjon om den reelle andelseier og vil registrere disse opplysningene i sitt kunderegister.

Finanstilsynet legger særlig vekt på at forvalterforskriften ikke er direkte til hinder for at norske fond kan selges til de andelseiere som er omfattet av særlovgivningen. Forutsatt at endringen foreslått i høringsnotatets punkt 2.5 gjennomføres er det korrekt at ikke er noen formelle krav i forvalterforskriften som forhindrer et depotforetak å søke om godkjenning som forvalter. Vår erfaring er imidlertid at depotforetakene har lite insentiver for å påta seg de økte forpliktelser det innebærer å underkaste seg forvalterforskriften. Dette gjelder særlig de utenlandske depotforetakene som oppfatter det som en tilleggsrisiko at man underkaster seg et fremmed lands regelverk. I motsetning til distributører som får sine inntekter fra en vid krets av kunder og er avhengig av å tilby de fond og oppgjørsformer som kundene etterspør, innebærer depotforetakenes rolle et individuelt forhold til kundene, og depotforetakets suksess avhenger av å tilby tjenester av høy kvalitet og sikker oppbevaring av kundens finansielle instrumenter. En distributør vil ha en klar egeninteresse i forvalterregistrering fordi det gir effektivitetsgevinster ved å samle kundenes transaksjoner og føre andelene på en VPS konto. Depotforetakene vil derimot etter det vi erfarer måtte holde hver enkelt transaksjon og kundebeholdning atskilt som ledd i sikker oppbevaring av verdipapirene. For depotforetakene er det derfor ingen gevinst i å la seg forvalterregistrere.

På bakgrunn av det ovenstående kan vi ikke se at det foreligger tilstrekkelige reelle hensyn til å begrunne at registrering av et depotforetak på vegne av en enkelt identifisert kunde skal omfattes av forvalterforskriften.

Vi ønsker å bidra til at det norske regelverket blir så effektivt og formålstjenelig så mulig uten at dette går på bekostning av hensynet til markedets og allmennhetens behov for informasjon om eierforhold til/kontroll av selskaper samt hensynet til effektiv bekjempelse av skatteunndragelse og hvitvasking av penger.

Vår ref.: 29013-FE
Dato: Stavanger 15. mars 2010

På bakgrunn av ovennevnte ber vi om at Finansdepartementet gir adgang til å gjøre unntak fra forvalterregistreringsforskriften når depotmottaker opptrer på vegne av én enkelt andelseier, forutsatt at den reelle andelseier er klart identifisert.

Med vennlig hilsen
for ODIN Forvaltning AS

Leif Ola Rød
Administrerende direktør

for SKAGEN AS

Harald Espedal
Administrerende direktør